

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Modersmål

Språket är människans främsta redskap för reflektion, kommunikation och kunskapsutveckling. Genom språket kan människan uttrycka sin personlighet och med hjälp av olika typer av texter lär människan känna sin omvärld, sina medmänniskor och sig själv. Kunskaper i modersmålet underlättar språkutveckling och lärande inom olika områden.

Ämnets syfte

Undervisningen i modersmål ska syfta till att eleverna utvecklar kunskaper i och om sitt modersmål. Genom undervisningen ska eleverna ges möjlighet att utveckla förmåga att kommunicera i tal och skrift samt förmåga att anpassa sitt språk till olika sammanhang och för olika syften. Undervisningen ska ge eleverna rikliga tillfällen att tala, lyssna, läsa och skriva. Eleverna ska också ges möjlighet att använda sin flerspråkighet och sina språkliga erfarenheter som en resurs i den egna språkutvecklingen.

Undervisningen ska stimulera elevernas intresse för att läsa och skriva på modersmålet. I undervisningen ska eleverna få möta olika typer av texter på modersmålet. Därigenom ska eleverna ges möjlighet att utveckla sin läsförmåga, sitt språk och sin förståelse av omvärlden. Undervisningen ska stimulera eleverna att använda skönlitteratur och andra typer av texter som en källa till förståelse av egna och andra människors erfarenheter och livsvillkor. Dessutom ska undervisningen bidra till elevernas bildning, stimulera deras läsintresse och stödja deras personliga utveckling. Eleverna ska ges möjlighet att i skönlitteraturen se såväl det särskiljande som det allmänmänskliga i tid och rum. På så sätt ska undervisningen utmana eleverna till nya tankesätt och öppna för nya perspektiv.

Undervisningen ska stimulera elevernas nyfikenhet på språk. Dessutom ska undervisningen bidra till att eleverna utvecklar en språklig medvetenhet samt kunskaper om hur de kan lära sig språk i och utanför undervisningen. Undervisningen ska även ge eleverna möjlighet att utveckla sin kulturella identitet. Genom undervisningen ska eleverna därför ges möjlighet att reflektera över kultur och samhällsförhållanden i områden där modersmålet talas.

Undervisningen i modersmål ska ge eleverna förutsättningar att utveckla följande:

- Förmåga att kommunicera på modersmålet.
- Förmåga att reflektera över olika typer av texter.
- Förmåga att reflektera över samhällsförhållanden och kultur i områden där modersmålet talas.

Nivåer i ämnet

Nivå 1, 100 poäng, som bygger på anpassade grundskolans kunskaper eller motsvarande.

Nivå 2, 100 poäng.

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Nivå 1, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i modersmål på nivå 1 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig framställning med anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.
- Skriftlig framställning av enkla texter med anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.
- Språkinlärarstrategier samt strategier för att göra sig förstådd och få fram sitt budskap.
- Modersmålets ordförråd och uppbyggnad, däribland i elevnära texter. Jämförelse med andra språk som eleven kan, däribland svenska.
- Läsning av och samtal om olika typer av texter, valda utifrån elevernas intressen och studieinriktning. Reflektion över texternas innehåll.
- Informationssökning och värdering av information från olika typer av texter.
- Samhällsförhållanden och kulturella företeelser i områden där modersmålet talas.
- Estetiska uttryck i områden där modersmålet talas, till exempel bilder och musik.

Nivå 2, 100 poäng

Nivåkod:

Centralt innehåll

Undervisningen i modersmål på nivå 2 ska behandla följande centrala innehåll:

- Muntlig framställning i och inför grupp med anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.
- Skriftlig framställning med anpassning till syfte, mottagare och sammanhang.
- Språkinlärarstrategier samt strategier för att göra sig förstådd och få fram sitt budskap. Reflektion över den egna språkinlärningen.
- Struktur och språkliga drag i olika typer av texter. Normer för språkriktighet och vilka språkliga egenskaper som gör att en text fungerar väl i sitt sammanhang.
- Modersmålets ord- och begreppsförråd, däribland i skönlitterära texter och sakprosatexter som eleven möter.
- Modersmålets uppbyggnad. Hur ord, fraser och satser samspelar i språket. Jämförelse med andra språk som eleven kan, däribland svenska.
- Läsning av och samtal om olika typer av texter, däribland skönlitteratur och sakprosa. Reflektion över texternas innehåll, språk och stil.
- Informationssökning och värdering av information från olika typer av texter. Att bedöma informationens trovärdighet och relevans.

Skolverket

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

- Modersmålets förekomst i världen.
- Samhällsförhållanden och kulturella företeelser i områden där modersmålet talas. Jämförelse med förhållanden och företeelser i Sverige.
- Aktuella samhällsfrågor i områden där modersmålet talas.
- Estetiska uttryck i områden där modersmålet talas, till exempel bilder, musik, film och arkitektur.

Betygskriterier

Betyget E

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på modersmålet på ett **mycket enkelt** sätt.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **mycket enkla** resonemang om olika typer av texter på modersmålet.

Eleven för **mycket enkla** resonemang om samhällsförhållanden och kultur i områden där modersmålet talas.

Betyget D

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan C och E.

Betyget C

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på modersmålet på ett **enkelt** sätt.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **enkla** resonemang om olika typer av texter på modersmålet.

Eleven för **enkla** resonemang om samhällsförhållanden och kultur i områden där modersmålet talas.

Betyget B

Elevens kunskaper bedöms sammantaget vara mellan A och C.

Betyget A

Eleven kommunicerar muntligt och skriftligt på modersmålet på ett **utvecklat** sätt.

Eleven visar grundläggande läsförståelse samt för **utvecklade** resonemang om olika typer av texter på modersmålet.

Eleven för **utvecklade** resonemang om samhällsförhållanden och kultur i områden där modersmålet talas.

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Ämnen som omfattas av den gemensamma ämnesplanen

Albanska som modersmål

Arabiska som modersmål

Amhariska som modersmål

Armeniska som modersmål

Azerbajdzjanska som modersmål

Bengaliska som modersmål

Bilen, bilein, bileno eller bilin som modersmål

Bosniska som modersmål

Bulgariska som modersmål

Burmesiska som modersmål

Chin- Myanmar som modersmål

Danska som modersmål

Darginska, dargi, dargin, darginsy, khiurkilinskii eller uslar som modersmål

Dari, parsi eller persian som modersmål

Engelska som modersmål

Estniska som modersmål

Franska som modersmål

Georgiska som modersmål

Grekiska som modersmål

Gujarati eller lisan al-dawat som modersmål

Hebreiska som modersmål

Hindi som modersmål

Isländska som modersmål

Italienska som modersmål

Japanska som modersmål

Karelska som modersmål

Kazakiska som modersmål

Kinesiska, mandarin som modersmål

Kinesiska, kantonesiska som modersmål

Kirundi som modersmål

Koreanska som modersmål

Kroatiska som modersmål

Kurdiska, central/sorani (Irak) som modersmål

Kurdiska, norra (Turkiet) som modersmål

Kurdiska, södra (Iran) som modersmål

Lettiska som modersmål

Lingala som modersmål

Litauiska som modersmål

Luganda/Ganda som modersmål

Makedonska som modersmål

Skolverket

Utbildning i anpassad gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå

Mandinka som modersmål

Mongoliska som modersmål

Nederländska som modersmål

Nepalesiska som modersmål

Norska som modersmål

Pashto som modersmål

Persiska, farsi som modersmål

Polska som modersmål

Portugisiska som modersmål

Punjabi som modersmål

Oromo som modersmål

Rumänska som modersmål

Ryska som modersmål

Serbiska som modersmål

Serbokroatiska som modersmål

Slovakiska som modersmål

Somaliska som modersmål

Spanska som modersmål

Swahili som modersmål

Syrianska/assyrisk, suryaya eller suryoyo som modersmål

Syriska, assyriska, aturaya, sooreth, sureth, suryaya eller swadaya som modersmål

Syriska, nyöstarmeiska, keldanska, fallani, kilani, soorath, suras eller sureth som modersmål

Syriska, turoyo, nyarameiska, suryoyo, surayt, surani eller turani som modersmål

Tagalog som modersmål

Tamil som modersmål

Thai som modersmål

Tigre som modersmål

Tigrinja som modersmål

Tjeckiska som modersmål

Tomoro som modersmål

Turkiska som modersmål

Tyska som modersmål

Ukrainska som modersmål

Ungerska som modersmål

Urdu som modersmål

Uzbekiska som modersmål

Vietnamesiska som modersmål

Wolof som modersmål

Yoruba, yariba eller yooba som modersmål

Xhosa som modersmål